

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

SINXRON SURDOTARJIMANING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 60112700-Maxsus pedagogika: surdotarjimonlik
faoliyati

Chirchiq – 2023

Fan/modul kodi SSNAA 406		O'quv yili 2026-2027	Semestr 7	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Sinxron surdotarjimaning nazariy va amaliy asoslari		90	90	180
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad –talabalarga surdotarjimonlik jarayonida bu og'zaki tarjima turlari orasida eng murakkabi bo'lib, mazkur turdagi tarjimada maxsus jihozdan foydalanib tarjima amalga oshiriladi. Bu notiq nutq so'zlayotgan chog'ida tarjimonning uni bo'lmasdan uzluksiz nutq mazmunini tinglovchilarga yetkazib berishning og'zaki tarjima usulidir. Fanni o'qitish vazifasi - avvalo og'zaki tarjimonlik qobiliyati yuqori bo'lgan talabalarni sinxron tarjima faoliyati, uning prinsiplari, strategiyalari, nazariy konsepsiyalari bilan tanishtirish, amaliy ko'rsatmalar berishdan iborat. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. “Sinxron tarjima masalalari” fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Sinxron tarjima haqida umumiy tushuncha “Sinxron tarjima masalalari” fanining maqsadi ham talabada o'zbek tilidan chet tiliga, chet tilidan o'zbek tiliga tezkor, bexato, adekvat, mantiqiy tarjima qila olish mahoratini shakllantirishdir. Bu yo'lda fanning vazifalari, avvalo og'zaki tarjimonlik qobiliyati yuqori bo'lgan talabalarni sinxron tarjima faoliyati, uning prinsiplari, strategiyalari, nazariy konsepsiyalari bilan tanishtirish, amaliy ko'rsatmalar berishdan iborat 2-mavzu. Sinxron tarjimaning rivojlanish tarixi. Sinxron tarjimadan foydalanish ko'lamining kengayishi va uning nazariy asoslari Konferensiya o'tkazilayotgan chog'ida sinxron tarjimonlar alohida kichik bir xonada o'z ovozlari notiqni ovozini bosib qolmasligi uchun tovushlarni izolyatsiyalovchi quloqliklarni taqib o'tiradilar. Ovozni kuchaytiruvchi apparat yordamida tarjima tinglovchilar quloqliklariga yetkaziladi. Texnologiyadan foydalanilgan sinxron tarjima odatga ko'ra katta miqdordagi odamlar ishtirokidagi va katta konferens-zal yoki auditoriyada o'tkaziladigan tadbirlar, ya'ni konferensiya, seminar, prezentatsiya kabilarda uyushtiriladi. 3-mavzu. Sinxron tarjima turlari. Sinxron tarjimaning o'ziga hos xususiyatlari, unga qo'yiladigan talablar.				

Sinxron tarjimaning izchil tarjima usulidan farqli quyidagi afzalliklar mavjud: • Notiqning nutqi uzilishlarsiz amalga oshiriladi. Bu esa o'z o'rnida notiqning auditoriya diqqatini ushlab turishiga, tinglovchilarning reaksiyasi va kayfiyatini seza olish imkoniyatini beradi. • Tadbirni o'tkazish vaqti izchil tarjimadan foydalanishga nisbatan deyarli ikki baravar qisqaradi. • Ishtirokchilar uchun qulaylik tomoni, hozirgi paytda chet tilini o'rganish kamyob bo'lmay, ko'pgina ishtirokchilar doklidlarni chet tilida asl holida tinglashni afzal biladilar. Izchil tarjimada notiqning to'xtab qolib tarjima bilan davom etishi bunday ishtirokchilarning asabiga tegadi.

4-mavzu. Tarjima kompetensiyasida konferensiya tarjimoni ega bo'lishi zarur bo'lgan sifatlar. Sinxron tarjimoni baholash mezonlari

Sinxron tarjimaning bahosi ketma-ket tarjimaga nisbatan ancha baland bo'lib, bu narhga sinxron tarjimonlar xizmati to'lovi va maxsus jihozning ijara to'lovi kiradi. • Tadbirning tematikasini bir xilda yaxshi biluvchi minimum 2-3 nafar sinxron tarjimonlarni jalb etish kerak bo'ladi. • Sinxron tarjimada yuqori darajada ma'lumotni yo'qotish va oz darajada ma'lumotning tinglovchiga yetib borishi kuzatiladi.

5-mavzu. Sinxron tarjimaning qo'llanilish sohalari. Sinxron tarjima bozori

Sinxron tarjima tadqiqoti amaliy tilshunoslikdagi boshqa tadqiqotlardan ayro holda olib borilgan. Buning sababi ko'pgina tillarning va turli vaziyatlarning mavjudligidan kelib chiqqan metodologik muammolar hisoblanadi. Bundan tashqari bu tillarni o'rgatishning va og'zaki nutq ko'nikmalariga ega bo'lishning yangi metodlariga muxtoj amaliy tilshunoslikning yirik bozori bilan solishtirganda oz miqdordagi foydalanuvchilar uchun zarur tadqiqotlar natijalarining amaliy qo'llanilishi bilan ta'minlangan.

6-mavzu. Xalqaro konferensiyalarda sinxron tarjimoni tashkil etish sxemasi

Tarjima faoliyati bo'yicha dastlabki atroflicha o'rganilgan ishlar mazkur sohadagi mutaxassislarni tayyorlash uchun nazariy poydevor yaratishga uringan professional tarjimonlar qalami ostida yaratilgan. Lekin sinxron tarjima tahlilini amalga oshirishga ilk urinishlardan so'ng ellik 5 yillardan oshgan bo'lsada, ilmiy doiralar mazkur jarayonning qay bir tadqiqot paradigmasi munosibroqligiga aloqador konsensusdan ancha olisda. Sinxron tarjimaning noyob sifatlari tufayli uni tadqiq etishdek murakkab vazifa bilan to'qnash kelgan amaliyotchi olimlar ko'plab turli nazariy fikrlarni berishga majbur bo'lganlar

7-mavzu. Sinxron tarjimada tema va rema masalasi

Ilk bosqichda chop etilgan alohida qo'llanmalar hozirga qadar klassik namuna bo'lib qoladi (Rozan 1956, Herbert 1965). Ammo tarjimonlarning o'zlari 6 va sinxron tarjimadan foydalanishni davom etganlardan tashqari ko'pchilik sinxron tarjima qilishning imkoniyligiga ishonchsizlik bilan qaraydilar. D.Seleskovich va sinxron tarjimaning boshqa pionerlari o'sha paytda ustun turgan nutq

madaniyatining tili va nazariyasidagi strikturalizm va bixeviorizm nazariyalarining sinxron tarjimaga nisbatan xatar deb ko'rdilar. Ular nafaqat yaxshi tarjimaning imkoniyligi, balki uning maqbul qo'llanilishi tilni tushunish tabiati yangi olamini to'ldirganini isbotladilar. Mazkur tarjimaning interpretativ nazariyasi bilan shug'ullanuvchi hamfikir nazariyotchilar guruhi o'zlarining tajriba va kuzatuvlariga asoslanib tarjimonlarni tayyorlash bo'yicha nazariy asos va prinsiplar ishlab chiqdilar.

8-mavzu. Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ustkategoriya va ostkategoriya so'zlar bilan ishlash

Yodaki (eshitib) sinxron tarjima. Bunda tarjimon quloqliklar orqali notiqning uzluksiz nutqini qabul qilib, ma'lumotni tushishiga qarab tarjimani bloklab amalga oshiradi. Bu eng keng tarqalgan va eng murakkab xolatdir.

9-mavzu. Sinxron tarjima faoliyatining kommunikativ vaziyati

Sinxron tarjima tarjima usulining bir turi sifatida uning eng katta o'ziga xos xususiyati yuqori samaralilikdan iborat bo'lib, asl matn nutqi va tarjima nutqi o'rtasida oraliq vaqt o'rtacha 3-4 soniyani tashkil etadi. Eng ko'pi bilan esa 10 soniyagacha yetadi. Shuning uchun notiqning beto'xtov nutq so'zlashi kafolatlanib, notiqning fikr-mulohazasiga chetdan hech qanday ta'sir bo'lmaydi va nutqidan to'xtamaydi

10-mavzu. Sinxron tarjimada strategiya. Real sinxron tarjima vaziyatida turli strategiyalarning o'zaro munosabati.

Bugungi kunda dunyoda 95% xalqaro yig'ilish, konferensiyalarda sinxron tarjimadan foydalaniladi. Shuning bilan birga sinxron tarjima juda katta ilmiylik va mutaxassislik xususiyatiga ega va u odatda rasmiy xalqaro konferensiyalarda foydalanilganligi sababli sinxron tarjimaga nihoyatda yuqori talablar qo'yiladi

11-mavzu. Sinxron tarjimada sinab ko'rish va xatolar strategiyasining o'ziga xos xususiyatlar.

Sinxron tarjima tarjimondan uning asl tilda nutq so'zlanayotgan chog'ida tinglab farqlashi bilan birgalikda tematik bilimlariga tayangan holda qisqa vaqt ichida tezkorlik bilan asl tildagi ma'lumotni bashorat qilishi, tushunib anglashi, xotirada saqlab qolib uni yo'naltirishi talab etiladi. Shuning bilan birga turli xalqaro konferensiya, yig'ilishlarda sinxron tarjimondan "chaqmoqday tafakkur" qilish qobiliyati hamda yuqori nutq mahoratiga ega bo'lishi kerak bo'ladi.

12-mavzu. Sinxron tarjimada kutish strategiyasi xususiyatlari

Tarjimonlik kompetensiyasida konferensiya tarjimoni 3 ta sifatga ega bo'lishi kerak: a) Lingvistik, lisoniy kompetensiya. Bu pragmatik kompetensiyani o'z ichiga oladi. Pragmatik kompetensiya esa o'z o'rnida 2 ga bo'linadi: 1) pragmalingvistik kompetensiya - bu R.Settonning fikriga ko'ra, muayyan bir so'z yoki iboralarning «ma'nosining xususiy ottenkalari»ni bilish demak. 2) sotsiopragmatik kompetensiya – bu o'z ichiga etiket, funksional uslub va x.k.larni

bilish kabi keng tushunchalarni o'z ichiga qamrab oladi. 9 b) Sinxronistning umumiy va maxsus lug'atini qura oluvchi yetarlicha asos beruvchi umumiy bilimlarga ega bo'lishi kerak. Bu oldindan berilgan xujjat va ma'ruzalarning berilishi sharoitida konkret tematika yuzasidan tushunchaga ega bo'lish va tarjima qilish uchun zarur. c) Sinxron tarjimonning xabarga ishlov berish ko'nikmasi, yoki strategiyalari, yoki qobiliyatlariga ega bo'lish.

13-mavzu. Stolling – vaqtdan yutish strategiyasi xususiyatlari, uning afzallik va kamchiliklari

Sinxron tarjima faoliyati og'zaki tarjima ishining eng yuqori cho'qqisi hisoblanadi. Shuning uchun sinxron tarjimonlarning tayyorgarligiga juda baland talablar qo'yiladi. Ular quyidagi qobiliyatlarga ega bo'lishlari kerak bo'ladi: 1. Chet tili va o'z ona tilida erkin gapira olish; 2. Grammatik va fonetik jihatdan yaxshi talaffuzli nutq; 3. Ikki tilda ham chuqur so'z boyligi; 4. Turg'un konstruksiya va klishelar fondini yaxshi bilish va ularni tezkorlik bilan topa olish; 5. Ona tiliga ham, chet tiliga ham grammatik jihatdan to'g'ri tarjima qila olish; 6. Reaksiyaning tezligi; 7. Yaxshi operativ xotira; 8. Diqqatni jamlay olish; 9. Aqliy va jismoniy chidamlilik; 10. Guruh bo'lib ishlay olish; 11. Ensiklopedik bilimlarga ega bo'lish kabilar sinxron tarjimondan talab etiladi

14-mavzu. Sinxron tarjimada ehtimollikni bashorat qilish modeli

Sinxron tarjima faoliyatining shiori "faqat muvaffaqiyat, xatolikka esa yo'l yo'q" bo'lib, konferensiyal chog'ida yo'l qo'yiladigan xato, anglashmovchiliklarni nazorat qiladigan bir tashkilot mavjud emas. Odatda konferensiya yakunlangach, tashkillashtiruvchi tashkilot, majlis raisi, ekspertlar, delegasiyalarning bari sinxron tarjimon ishiga minnatdorchilik bildiradilar.

15-mavzu. Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda "lingvistik" yoki "sintaktik" bashorat

Sinxron tarjima jarayonida kichik-kichik unsurlarni ham nazardan chetda qoldirib bo'lmaydi. Tarjima kabinkasidagi mikrofon o'ta ta'sirchan bo'lganligi sababli kabinkadagi harakatlar tovushi juda ohista bo'lishi darkor. Hatto kitobni sahifalash, ayol tarjimonning taqib olgan katta sirg'alarining sekin tovushi ham tinglovchilarning qu'log'iga katta shovqin bo'lib boradi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Sinxron tarjima masalalari" fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Sinxron tarjima haqida umumiy tushuncha
2. Sinxron tarjimaning rivojlanish tarixi
3. Sinxron tarjimadan foydalanish ko'lamining kengayishi va uning nazariy asoslari
4. Sinxron tarjima turlari
5. Sinxron tarjimaning o'ziga hos xususiyatlari, unga qo'yiladigan talablar
6. Tarjima kompetensiyasida konferensiya tarjimoni ega bo'lishi zarur

bo'lgan sifatlar

7. Sinxron tarjimani baholash mezonlari
8. Sinxron tarjimaning qo'llanilish sohalari.
9. Sinxron tarjima bozori
10. Xalqaro konferensiyalarda sinxron tarjimani tashkil etish sxemasi
11. Sinxron tarjimada tema va rema masalasi
12. Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ustkategoriya so'zlar bilan ishlash
13. Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ostkategoriya so'zlar bilan ishlash
14. Sinxron tarjima faoliyatining kommunikativ vaziyati
15. Sinxron tarjimada strategiya
16. Real sinxron tarjima vaziyatida turli strategiyalarning o'zaro munosabati
17. Sinxron tarjimada sinab ko'rish va xatolar strategiyasining o'ziga xos xususiyatlari
18. Sinxron tarjimada kutish strategiyasi xususiyatlari.
19. Stolling – vaqtdan yutish strategiyasi xususiyatlari, uning afzalliklari
20. Stolling – vaqtdan yutish strategiyasi xususiyatlari, uning kamchiliklari
21. Sinxron tarjimada ehtimollikni bashorat qilish modeli
22. Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda “lingvistik” yoki “sintaktik” bashorat
23. Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda “ekstralingvistik” bashorat
24. Gapning semantik-ma'noviy strukturasi qabul qilinishi
25. Sinxron tarjimada chiziqlilik strategiyasi faoliyati, uning ustunliklari
26. Sinxron tarjima jarayonida terminalogiya
27. Sinxron tarjima qilishning MDX davlatlar orasida rivojlanish holati
28. Tarjima qilish jarayonida eng ko'p duch keladigan so'zlar
29. Surdotarjima va sinxron tarjima qilishning amaliy ahamiyatini ijtimoiy vaziyatda qo'llash
30. Eng ko'p tarqalgan surdosinxron tarjima faoliyati olib boorish bo'yicha loyihalar tayyorlash.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

	1. Sinxron tarjimada tema va rema masalasi 2. Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ustkategoriya so'zlar bilan ishlash 3. Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ostkategoriya so'zlar bilan ishlash 4. Sinxron tarjima faoliyatining kommunikativ vaziyati 5. Sinxron tarjimada strategiya 6. Real sinxron tarjima vaziyatida turli strategiyalarning o'zaro munosabati 7. Sinxron tarjimada sinab ko'rish va xatolar strategiyasining o'ziga xos xususiyatlari 8. Sinxron tarjimada kutish strategiyasi xususiyatlari. 9. Stolling – vaqtdan yutish strategiyasi xususiyatlari, uning afzalliklari 10. Stolling – vaqtdan yutish strategiyasi xususiyatlari, uning 11. kamchiliklari 12. Sinxron tarjimada ehtimollikni bashorat qilish modeli 13. Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda “lingvistik” yoki “sintaktik” bashorat 14. Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda “ekstralingvistik” bashorat 15. Gapning semantik-ma'noviy strukturasi qabul qilinishi 16. Sinxron tarjimada chiziqlik strategiyasi faoliyati, uning ustunliklari 17. Sinxron tarjima jarayonida terminalogiya 18. Sinxron tarjima qilishning MDX davlatlar orasida rivojlanish holati 19. Tarjima qilish jarayonida eng ko'p uch keladigan so'zlar 20. Surdotarjima va sinxron tarjima qilishning amaliy ahamiyatini ijtimoiy vaziyatda qo'llash
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: -“Sinxron tarjima masalalari” fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Sinxron tarjima haqida umumiy tushuncha; Sinxron tarjimaning rivojlanish tarixi; Sinxron tarjimadan foydalanish ko'lamining kengayishi va uning nazariy asoslari ;Sinxron tarjima turlari;Sinxron tarjimaning o'ziga hos xususiyatlari, unga qo'yiladigan talablar ; Tarjima kompetensiyasida konferensiya tarjimoni ega bo'lishi zarur bo'lgan sifatlar; Sinxron tarjimani baholash mezonlari; Sinxron tarjimaning qo'llanilish sohalari; Sinxron tarjima bozori tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) -Xalqaro konferensiyalarda sinxron tarjimani tashkil etish sxemasi;Sinxron tarjimada tema va rema masalasi;Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ustkategoriya so'zlar bilan ishlash;Sinxron tarjima faoliyatida tayanch daraja so'zlari, ostkategoriya so'zlar bilan ishlash; Sinxron tarjima faoliyatining kommunikativ vaziyati;Sinxron tarjimada strategiya;Real sinxron tarjima vaziyatida turli strategiyalarning o'zaro munosabati;Sinxron tarjimada sinab ko'rish va xatolar strategiyasining o'ziga xos xususiyatlari;Sinxron tarjimada kutish strategiyasi xususiyatlarifoydalana olishi; (ko'nikma). -Sinxron tarjimada kutish strategiyasi xususiyatlari; Stolling – vaqtdan yutish

	strategiyasi xususiyatlari, uning afzalliklari; Stolling – vaqtdan yutish strategiyasi xususiyatlari, Sinxron tarjimada ehtimollilikni bashorat qilish modeli; Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda “lingvistik” yoki “sintaktik” bashorat; Sinxron tarjima faoliyatida ehtimoliy bashorat qilishda “ekstralingvistik” bashorat; Gapning semantik-ma’naviy strukturasi qabul qilinishi; Sinxron tarjimada chiziqlilik strategiyasi faoliyati, uning ustunliklari; Sinxron tarjima jarayonida terminalogiya; Sinxron tarjima qilishning MDX davlatlar orasida rivojlanish holati; Tarjima qilish jarayonida eng ko’p duch keladigan so’zlar; Surdotarjima va sinxron tarjima qilishning amaliy ahamiyatini ijtimoiy vaziyatda qo’llash malakalarga ega bo’lishi kerak.
4.	VIII. Ta’lim texnologiyalari va metodlari: • ma’ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo’lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to’la o’zlashtirish, tahlil natijalarini to’g’ri aks ettira olish, o’rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo’yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. “O’zbekiston karlarining imo-ishora nutqi”, 2011 yil 2. Denis Draga, “RJY”, Moskva 2011 yil 3. R.Fradkina, “Gapiruvchi qo’llar” Moskva 2001 4. Avvalboyeva D., Imo-ishora tili, Toshkent 2021 5. Sultonsaidova S., O’.Sharipova. O’zbek tili stilistikasi. // O’quv qo’llanma. –T., 2009. 6. Ismatullayeva Nargiza Rasuljanovna, “Tarjima qilish masalalari” T-2013. XI. Qo’shimcha adabiyotlar 1. Avvalboyeva D., Imo-ishora tili, Toshkent 2021 2. Qodirova F.U., Sayfullayeva I.Q., Inklyuziv va korreksion ta’limda Art texnologiyalar, 2022 yil, ZEBO_PRINT 3. Qodirova F.U., Achilova S.J., Dehqanova M.G’, Logopedik texnologiya. 2023 yil 4. Qodirova F.U., Dehqanova M.G’, Pulatova D.A., Ibadullayeva SH.N., Surdopsixologiya, 2023 yil 5. Mirziyoyev Shavkat Miromonovich. Yangi O’zbekiston strategiyasi.- Toshkent, 2021. -458 b. 6. Jiyanova N., Mo‘minova O., Maksumova S. Nutq madaniyati. 1 va 2-kitob. –Toshkent: Navro‘z, 2016.

	Axborot manbalari http://www.edu.uz–O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti. http:www.uzedu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi sayti. www.pedagog.uz www.cspi.uz www.pedagog.uz www.edu.uz www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O‘z.MK) www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta’lim resurslari portali
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “_____” _____dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma’sul: Dehqanova M.G’.- Pedagogika fakulteti, Maxsus pedagogika kafedrası o’qituvchisi.
9.	Taqrizchilar: Teshaboyeva Feruza - Qo’qon davlat pedagogika instituti, maxsus pedagogika kafedrası dotsenti (Phd); Samarova Shohista – CHDPU, Pedagogika fakulteti, Psixologiya kafedrası mudiri.